

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola i Landskrona kommun och Albanoskolan

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Landskrona kommun och Albanoskolan avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Landskrona kommun och Albanoskolan i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behovet av behöriga förskollärare och lärare så att det omfattar behov av behöriga lärare på ämnesnivå samt möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter till samt uppmuntra och stödja förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 oktober 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linköping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2025:12607) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare och förskollärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen följer strukturerat upp och analyserar både nuvarande och framtida behov av legitimerade förskollärare och lärare inom organisationen. Däremot följs inte behovet av behöriga lärare på ämnesnivå upp på ett systematiskt sätt. Huvudmannen följer upp visst statistiskt underlag, som till exempel prognoser om förändringar i antalet elever och pensionsavgångar och andelen legitimerade förskollärare och lärare. Den bilden kompletteras med Skolverkets statistik om andelen lärare som är behöriga i minst ett ämne som de undervisar i. Därtill fördjupar huvudmannen sin kartläggning i samband med olika dialogmöten med rektorerna inom organisationen då de till exempel analyserar kunskapsresultat kopplat till förskollärares och lärares behörighet. Vid särskilda tillfällen diskuterar då huvudmannen såväl enskilt med rektorer som i rektorsgruppen vilka behov som finns av behöriga förskollärare och lärare. Utifrån det samlade underlaget väljer huvudmannen att ibland fördjupa kartläggningen i ett enskilt ämne eller en personalkategori. Arbetet sker såväl kortsiktigt som långsiktigt. Exempelvis har huvudmannen kartlagt behörigheten bland lärarna som undervisar i förskoleklass. Kartläggningen ligger till grund för huvudmannens arbete med att ta fram en plan för att säkerställa behörighet och kompetensväxling inför införandet av den tioåriga grundskolan. Huvudmannens kartläggning ger dock ingen heltäckande bild av hur behovet av behöriga lärare i samtliga ämnen och årskurser ser ut. Det gör att huvudmannen främst har en översiktlig bild av vilka ämnen, årskurser eller skolenheter det är svårt att rekrytera till, inte om utbildning av befintlig personal är ett möjligt alternativ i syfte att öka andelen behöriga lärare.

Rektorns arbete med att kartlägga behov av behöriga förskollärare och lärare vid Albanoskolan fokuserar huvudsakligen på behov av legitimerade lärare och omfattar inte behov av behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal. I sin kartläggning tar rektorn reda på hur behovet av behöriga förskollärare och lärare ser ut vid skolenheten utifrån bland annat framtida elevantal, pensionsprognoser och eventuella förändringar gällande behörighet som den tioåriga grundskolan kan medföra. Kartläggningen intensifieras i samband med rektorns arbete med tjänstefördelningen inför kommande läsår. Rektorn gör då en översyn av förskollärares och lärares behörigheter utifrån deras legitimationer och behovet av att utlysa tjänster aktualiseras utifrån om det finns vakanser

gällande legitimerade lärare. Tidigare läsår har rektorn till exempel identifierat behov av behöriga lärare i ämnena slöjd och idrott och hälsa. Nuvarande läsår har rektorn identifierat behov av behöriga lärare i flera ämnen, bland annat bild, engelska och teknik. Däremot omfattar inte kartläggningen behov av att öka behörigheten för samtliga av de legitimerade lärarna, som undervisar i ämnen eller årskurser som de inte är behöriga i. Detta trots att det på skolenheten finns legitimerade lärare som under flera år undervisar i ämnen eller årskurser som de inte är behöriga i. Rektorns kartläggning och analys omfattar därmed inte behov av behörighet och behörighetsgrundande utbildning i samtliga ämnen och årskurser.

Arbetsfördelning och samverkan

Det är en tydlig ansvars- och arbetsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna gällande kartlägningsarbetet. I kartlägningsarbetet ansvarar huvudmannen för att ta fram material på en organisationsnivå som rektorerna kompletterar med skolenhetsperspektivet. De arbetar gemensamt utifrån ett kalendarium där olika dialogmöten och regelbundna rektorsmöten berör frågor om behov av behöriga förskollärare och lärare som resulterar i vad som ska prioriteras i arbetet med att öka andelen behöriga lärare. De har bland annat identifierat ämnen där det finns behov av att öka andelen behöriga lärare. Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektorerna tydliggörs i Utbildningsförvaltningens kompetensförsörjningsplan med tillhörande aktivitetsplan, vilken är väl känd inom organisationen. Sammantaget har representanterna för huvudmannen och rektorerna en samstämmig bild av ansvars- och arbetsfördelningen i arbetet med att kartlägga behov av behöriga förskollärare och lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behov av behöriga förskollärare och lärare så att arbetet omfattar behov av behöriga lärare på ämnesnivå samt möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att den kartläggning och analys av nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare som huvudmannen och rektorn i dagsläget genomför saknar ett strukturerat arbete med att kartlägga behov av behöriga lärare i grundskolans samtliga ämnen. Kartläggningen har i dag ett fokus på om förskollärare och lärare är

legitimerade och vissa ämnen identifieras om rektorer lyfter det i dialogmöten. Det gör att varken huvudmannen eller rektorn har en heltäckande bild av behoven av behöriga lärare och förskollärare på sina respektive nivåer. Den kartläggning som genomförs omfattar inte heller möjligheten för förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. En risk med detta är att huvudmannen saknar en helhetsbild av de förutsättningar och behov som finns i organisationen och i förlängningen missar möjligheten att genom utbildning öka andelen undervisning som bedrivs av behöriga lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen och rektorn utvecklar arbetet med att kartlägga behoven av behöriga förskollärare och lärare så att kartläggningen inkluderar grundskolans alla ämnen samt möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare och förskollärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser och stöd till utbildning

Huvudmannen genomför insatser för att öka behörigheten genom att uppmuntra och informera personal om möjligheten till behörighetsgrundande utbildning utifrån huvudmannens identifierade behov. Inom huvudmannens organisation finns det tydliga ramar för vilken kompensation personal kan få vid studier av behörighetsgrundande utbildning då det föreligger ett identifierat behov. Det handlar till exempel

om betald kurslitteratur och viss tid för inläsning. Huvudmannens policy är tydligt förankrad hos rektorerna och de tillämpar den på sina skolenheter då de har identifierat behov av behörighetsgrundande utbildning. Huvudmannen genomför även vissa riktade insatser och då gäller specifika förutsättningar och de studerande ges ett mer omfattande stöd. Det gäller exempelvis en satsning på arbetsintegrerad lärarutbildning. Huvudmannen har också arbetat med kompetensutvecklingsinsatser som en förberedelse inför behörighetsgrundande studier. Ett exempelvis på detta är att huvudmannen identifierade behov av lärare i fritidshem och då fick personalen först en intern fortbildning inom fritidshem för att därefter påbörja behörighetsgrundande utbildning. Inom organisationen är det rektorerna som har huvudansvaret för att informera och stötta sin personal i frågor som berör behörighetsgrundande utbildning. Rektorerna i sin tur får relevant information av huvudmannen gällande olika utbildningar, såväl på rektorsmöten som via intranätet. Huvudmannen hanterar också alla statsbidragsansökningar. Sammantaget genomför huvudmannen riktade insatser utifrån identifierade behov samt informerar om och uppmuntrar till deltagande i behörighetsgrundande utbildning för att öka behörigheten.

Rektorn för Albanoskolan genomför vissa insatser för att informera och stödja lärarna att delta i behörighetsgrundande utbildning. Insatserna är dock begränsade och inte på ett tydligt sätt kopplade till identifierade behov. I de fall då rektorn identifierar att det saknas någon specifik ämnesbehörighet på skolenheten sätter rektorn in insatser. Exempelvis har det tidigare funnits vakanta tjänster i ämnena slöjd och idrott och hälsa. I de fall då rektorn, i sin utvärdering av undervisningen, har sett att behörighetsgrundande utbildning kan vara en möjlighet för visstidsanställda icke legitimerade lärare att bli legitimerade och behöriga i ämnena, har rektorn informerat och uppmuntrat dem till att läsa behörighetsgrundande utbildning. En lärare påbörjade också behörighetsgrundande studier med målet att bli legitimerad lärare och behörig i ett av de ämnena som rektorn hade identifierat. Rektorn har även i samråd med huvudmannen genomfört insatser i form behörighetsgrundande utbildning där lärarutbildning kombineras med en anställning. Däremot genomför rektorn inte några insatser för att öka behörigheten för legitimerade lärare, trots att det på skolenheten finns flera legitimerade lärare som sedan flera år undervisar i ämnen eller årskurser som de inte är behöriga i. Rektorn har genom sitt arbete med tjänstefördelningen kunskap om vilka ämnen som lärare undervisar i som de inte är behöriga i. Möjligheten till att utöka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning lyfts dock vare sig i personalmöten, arbetet med tjänstefördelningen eller under medarbetarsamtal. I något enstaka fall för dock rektorn samtal med medarbetare i syfte att påtala behov av att läraren breddar sin behörighet. Det finns emellertid lärare som läser behörighetsgrundande utbildning för att utöka behörigheten i fler

ämnen, men det är utifrån eget initiativ och inte utifrån behov som rektorn identifierat. Lärarna har då sökt information om olika utbildningsalternativ och stämt av med rektorn om det finns möjlighet till någon form av stöd av rektorn eller huvudmannen i genomförandefasen. Lärarna har inte fått någon generell information om vilket stöd som kan vara aktuellt vid behörighetsgrundande utbildning, utan rektorn och lärare har diskuterat om och hur ett upplägg kan fungera och förutsättningarna varierar från fall till fall, exempelvis möjlighet till tjänstledighet. Den lärare som går en arbetsintegrerad behörighetgrundande utbildning får dock tydlig information om de förutsättningar och det stöd som ges.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen planerar och följer upp gemensamma insatser kring behörighetsgrundande utbildning, men inte de insatser som genomförs utifrån identifierade behov på skolenhetsnivå. I de fall då personal deltar i behörighetsgrundande utbildning utifrån insatser från huvudmannen, följer huvudmannen upp hur studierna går. Ett exempel på detta är då personal tidigare har studerat till lärare i fritidshem. Huvudmannen har då följt upp avbrott och anledningar därtill. I de fall då lärare deltar i behörighetsgrundande utbildning utöver de gemensamma insatser huvudmannen genomför är det rektorerna på respektive skolenhet som planerar och följer upp utbildningsinsatserna. Huvudmannen efterfrågar inte någon information i dessa fall och har därmed inte någon sammantagen bild av vilken effekt insatserna ger eller vilka konsekvenser de får i organisationen. Inom organisationen är det också otydligt om lärares legitimationer uppdateras efter avslutad utbildning, då det inte är någonting som efterfrågas.

Rektorn för Albanoskolan planerar och följer upp den behörighetsgrundande utbildning som huvudmannen och rektorn gemensamt har beslutat om. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök är det tre lärare som läser behörighetsgrundande utbildning, varav en läser arbetsintegrerad utbildning för att bli behörig grundskollärare, en läser till speciallärare och en läser för att bli behörig i ytterligare två ämnen. Rektorn har täta avstämningar med läraren som läser arbetsintegrerad utbildning och med läraren som läser till speciallärare, för att se över om det är någonting i upplägget av studier och arbete som behöver justeras. Någon liknande planering eller uppföljning sker inte för läraren som läser för att utöka sin behörighet i fler ämnen, vare sig av rektorn eller av annan personal i skolläddningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter till samt uppmuntra och stödja förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte arbetar aktivt med att informera, uppmuntra och ge stöd till förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Ett aktivt arbete med att informera om och uppmuntra lärare till att delta i behörighetsgrundande utbildning kan leda till att elevernas undervisning i än högre omfattning ges av behöriga lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar ett systematiskt arbete med att informera om, uppmuntra till och ge förskollärare och lärare stöd att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta arbete sker med fördel utifrån en sådan kartläggning av behov som beskrivs i utvecklingsområdet under frågeställning 1. Det är också viktigt att utbildningsinsatserna planeras och följs upp.

På Skolinspektionens vägnar

 Sarah Vinterlycka

Beslutsfattare
Signerat av: Sarah Vinterlycka

 Malin Lundquist

Föredragande
Signerat av: Malin Lundkvist

I handläggningen av ärendet har även utredaren Maja Beckman deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Albanoskolan och Landskrona kommun den 24–25 februari 2026. Besöket genomfördes av utredaren Maja Beckman och undervisningsrådet Malin Lundquist.

Albanoskolan omfattar förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem. På skolenheten går cirka 270 elever. Skolenheten leds av en rektor. Skolverkets statistik visar att år 2025 är det 72,4 procent av lärarna (heltidstjänster) som är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i. Av de dokument som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Albanoskolan är 23 av 25 av de undervisande lärarna legitimerade förskollärare eller lärare. Tio av dessa lärare undervisar i ämnen, årskurser eller en skolform som de inte är behöriga i. En av dessa lärare har tagit en behörighetsgivande lärarexamen i det ämne som hen undervisar i och har ansökt om lärarlegitimation.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det tre lärare som går behörighetsgrundande utbildning, varav en läser för att bli behörig speciallärare.

Landskrona kommun ansvarar för tolv grundskoleenheter, varav Albanoskolan är en. Skolverkets statistik visar att år 2025 varierar andelen legitimerade lärare (heltidstjänster) i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i mellan 15,1 procent och 81,3 procent vid kommunens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare och förskollärare
- En intervju med rektorn för aktuell skolenhet
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och övrigt underlag för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.